

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobkyně: **X. X.**, narozená X
bytem X
zastoupená advokátkou Mgr. Martinou Pekárkovou
sídlem Krátký lán 138/8, 160 00 Praha 6

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 6. 2023, č. j. MPSV-2023/124769-911,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 6. 2023, č. j. MPSV-2023/124769-911, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 4 719 Kč do třiceti dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou došlou Městskému soudu v Praze domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí Ministerstvo práce a sociálních věcí, jímž bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajská pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „prvostupňový správní orgán“) ze dne 8. 12. 2022, č. j. 58346/2022/AAF, a zamítnuto

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

odvolání žalobkyně podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Prvostupňovým rozhodnutím byl přiznán příspěvek na péči od května 2022 ve výši 4 400 Kč měsíčně.

II. Žalobní body

2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že řízení o nároku na příspěvek na péči a jeho výplatu je řízením, které lze zahájit i bez návrhu z moci úřední, je ovládáno zásadou vyšetřovací, tedy platí, že správní orgán je sám povinen zjistit řádně skutkový stav a provést k němu sám z vlastní iniciativy i důkazy, které žadatel sám nenavrhuje. Opatrovník v podání ze dne 7. 6. 2023 uvedl dostatek argumentů a skutkových tvrzení k tomu, proč by měla být přehodnocena schopnost posuzované v kritériích a) mobilita, d) stravování, g) výkon fyziologické potřeby, i) osobní aktivity. Současně k lékařským zprávám, které již byly obsahem spisu, přiložil další 2 lékařské zprávy, a sice zprávu MUDr. J. B. z 29. 3. 2023, který uvádí: *„sociální dovednosti jsou velmi malé a již mají tendenci k úpadku, což je vzhledem k věku pacientky typické. (...) Je plně závislá na péči druhé dospělé zodpovědné osoby“*. V druhé doložené lékařské zprávě MUDr. H. S. ze dne 19. 6. 2023 lékařka uvádí: *„nezvládne se postarat sama o zajištění práce, jídla. Nezvládne si jídlo samostatně připravit, ani dodržovat režim Jídla. Má dopomoc při hygieně, má dráždivý tračník, několikrát do měsíce má neudržitelnou stolici a pokálí se. Nezvládne ale ani v mezidobí očistu po stolici pro stasticitu (zřejmě spasticitu – pozn. soudu) HK (horních končetin)“*.
3. Z lékařských zpráv, které jsou součástí spisu, vyplývá, že zdravotní stav a postižení žalobkyně se v čase, v souvislosti s jejím stárnutím, zhoršuje, když z původní mentální úrovně 7-8 let chronologického věku v roce 2006 klesly její sociální a mentální schopnosti na úroveň předškolního dítěte, cca 5 let chronologického věku v roce 2022.
4. Úřad práce ČR, který ve věci rozhodoval v prvním stupni, měl k dispozici i vlastní rozhodnutí ze dne 8. 2. 2016, č. j. 317526/16/AB, kterým žalobkyni přiznal nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem ZTP/P od 2. 11. 2015 trvale, s odůvodněním a posudkovým závěrem, že se jedná o osobu postiženou omezenou schopností pohyblivosti nebo orientace na úrovni zvlášť těžkého funkčního postižení pohyblivosti nebo orientace. Úřad práce rozhodoval na základě posudku lékaře ČSSZ ze dne 14. 1. 2016, jehož posudkový závěr zní: *„Jedná se o osobu se zvlášť těžkým funkčním nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra, ve smyslu ustanovení § 34, odst. 4) zákona č. 329/2011 Sb. o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením ve znění platném od 1.1. 2014. Jde o zdravotní stav uvedený v odst. 3), písm. 1) přílohy č. 4 k vyhlášce č. 388/2011 Sb. ve znění platném od 1.1. 2014.“*
5. Dále měl rozhodující orgán k dispozici rozhodnutí Městského úřadu v Černošicích, odbor sociálních věcí a zdravotnictví ze dne 6. 9. 2011, č. j. OSVZ/MV/51/004737/10, kterým byly žalobkyni přiznány mimořádné výhody III. stupně s platností od 25. 1. 2011.
6. Podle klinického psychologického vyšetření ze dne 25. 4. 2006 žalobkyně zodpověděla otázky obsahově na úrovni 7-8 let chronologického věku, PhDr. L. P., klinický psycholog, ve své zprávě uvádí, že *„racionální postoje P. jsou jednoznačně emočně ovládané. Je ohrožena projevy autorit, které ji bez násilí přivedou k libovolnému rozhodnutí. Je schopna bez náhledu předat peníze, podepsat ztrátu majetku, stát se objektem násilí a vydírání.“*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

Rozhodovací proces je rozumově téměř nulový, není schopna představy o nebezpečí, nechápe zákeřnost, rafinovanost, důvěřuje a její znalosti o světě jsou infantilně pozitivní. Mimo svět domova je schopna provést libovolné akty souhlasu“.

7. Propouštěcí zpráva po hospitalizaci v ÚVN v termínu od 18. 4. 2017 do 25. 4. 2017: „*obtížně chodí - potíže s rovnováhou, obtížně se orientuje v prostoru, zásadně narušena jemná motorika. (...) Poslední 2 roky otec pozoruje intelektuální zhoršení. Nyní častější únik stolice, frekvence 3-4 x do měsíce, ale i 2x za den“.*
8. Podlé lékařské zprávy MUDr. M. S. z psychiatrie ze dne 19. 3. 2019: „*závěr: vzhledem k základnímu postižení mentální retardací se jedná o nevratné postižení, nelze předpokládat jakékoliv zlepšení v čase.“*
9. Všechny tyto lékařské informace měly rozhodující orgány vést k tomu, aby shledaly žalobkyni neschopnou zvládnout životní potřeby v přijatelném standardu také v ostatních kritériích, kterými jsou a) mobilita, d) stravování, g) výkon fyziologické potřeby, i) osobní aktivity, nebo měly zajistit znalecké zkoumání posuzované.
10. Za schopnost zvládat základní životní potřebu mobility se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat stoj - žalobkyně podle propouštěcí zprávy ÚVN po hospitalizaci mezi 18. 4. a 25. 4. 2017 obtížně chodí, má potíže s rovnováhou a obtížně se orientuje v prostoru, nezvládá tedy tuto základní životní potřebu v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby. Úřad práce ČR - pobočka pro hl. m. Prahu již v roce 2015 přiznal žalobkyni příspěvek na mobilitu, což samo o sobě dokumentuje fakt, že žalobkyně nezvládá tuto základní životní potřebu v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý.
11. Za schopnost zvládat základní životní potřebu stravování se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu. Žalobkyně se podle lékařské zprávy ze dne 19. 6. 2023 MUDr. H. S. nezvládne postarat sama o zajištění jídla, nezvládne si jídlo samostatně připravit ani dodržovat režim jídla. Nezvládá tedy tuto základní životní potřebu v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
12. Za schopnost zvládat základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, provést očistu, používat hygienické pomůcky. Žalobkyně má podle lékařské zprávy ze dne 19. 6. 2023 MUDr. H. S. dráždivý tračník a několikrát do měsíce má neudržitelnou stolicí a pokálí se. Nezvládne ani v mezidobí očistu po stolici pro spasticitu horních končetin. Nezvládá provést očistu pro významnou poruchu motoriky horních končetin, nezvládá používat hygienické pomůcky, například menstruační vložky, případně pleny. Několikrát do měsíce, někdy i 2x za den se nekontrolovatelně pokálí, aniž by to vnímala jako problém. Nezvládá tedy tuto základní životní potřebu v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
13. Za schopnost zvládat základní životní potřebu osobní aktivity se považuje stav, kdy osoba je schopna navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami, plánovat a uspořádat osobní aktivity, styku se společenským prostředím, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí, například vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti. V tomto kritériu žalobkyně nezvládá tuto

základní potřebu ani v jednom z uvedených bodů, viz lékařská zpráva MUDr. J. B. ze dne 29. 3. 2023 - sociální dovednosti lze klasifikovat na úrovni předškolního věku do pěti let. Sociální dovednosti jsou velmi malé a již mají tendenci k úpadku. Žalobkyně nenavazuje kontakty a vztahy s jinými osobami, není schopna plánovat a uspořádat osobní aktivity, nechápe denní program, a proto není ani schopna si ho stanovit, natož dodržet. Vzhledem k mentální retardaci na úroveň předškolního dítěte není schopna vykonávat aktivity obvyklé jejímu věku 35ti let, jako je vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity a vyřizování svých záležitostí, není schopna styku se společenským prostředím, zejména pro úpadek svých sociálních dovedností a případy nekontrolovatelného a nepředvídatelného pokálení se a neschopnosti používat hygienické a zdravotní pomůcky. Pokud je v kontaktu s jinými osobami, nejedná se o sociální kontakt s vrstevníky a v žádném případě nevykonává aktivity obvyklé jejímu věku. V sociálních skupinách, ve kterých se občas a s doprovodem pohybuje, se setkává s osobami na mentální úrovni předškolního věku a je v nich ve svých 35ti letech významně nejstarší. Nezvládá tedy tuto základní životní potřebu v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.

14. Žalobkyně je omezená ve svéprávnosti a je závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni IV. (úplná závislost), protože z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

III. Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný ve svém vyjádření konstatoval, že zdravotní stav žalobkyně byl v odvolacím řízení posouzen posudkovou komisí ve složení posudkového lékaře a odborného lékaře se specializací psychiatrie. Zdravotní stav byl hodnocen jako dlouhodobě nepříznivý pro diagnózu těžké rané mozkové obrny se zbytkovou spastickou kvadruparézou, mozečkovou symptomatikou, centrální dysartrií a středně těžkou mentální retardací. Přítomny záchvaty výpadků a křečí, poruchy nálad, intermitentní inkontinence stolice s psychogenními záchvaty. Je omezena ve svéprávnosti. Je schopna se samostatně pohybovat, chůze spastická. Navštěvuje praktickou školu pro udržení kontaktu a sociálních dovedností. Komise uznala jako nezvládané základní životní potřeby orientace, komunikace, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, péče o zdraví a péče o domácnost.
16. V přijatelném standardu dle komise žalobkyně zvládá mobilitu, výkon fyziologické potřeby, stravování a osobní aktivity. K nezvládnutí základní životní potřeby může vést pouze porucha funkčních schopností, která dosahuje úrovně úplné nebo těžké poruchy, u výše uvedených neuznaných potřeb u žalobkyně porucha funkčních schopností těžkého stupně nedosahuje. K námitkám ohledně potřeby mobility uvedeným v žalobě žalovaný doplňuje, že žalobkyně je samostatně mobilní, zvládá chůzi, včetně schodů, zvládá použít veřejnou dopravu, zvládání mobility se posuzuje z hlediska poruchy funkčních schopností opěrného a pohybového ústrojí, nezvládnutí orientace místem je hodnoceno v rámci potřeby orientace. K výkonu fyziologické potřeby žalovaný uvádí, že z podkladů vyplývá, že žalobkyně zvládá použít WC, zvládá očistu, občasné nehody

(dle lékařského nálezu 3x do měsíce) a občasnou dopomoc s očistou nelze hodnotit jako každodenní potřebu pomoci.

IV. Replika žalobkyně

17. Žalobkyně poukázala na skutečnost, že od doby podání žaloby v této věci došlo u žalobkyně ke zhoršení jejího stavu, který se po 30. roce jejího věku zhoršuje stále rychleji a stále významnějším způsobem. Fekální inkontinence je stále častější a žalobkyně už na ni adekvátně nereaguje – není schopna úvahy, že je třeba provést očistu, očistě se brání a nechápe, že nemůže v tomto stavu zůstat. Pokud potřebuje na toaletu, je schopna se na veřejnosti obnažit a vykonat potřebu, ztratila schopnost studu, kterou v minulosti měla, přestala si uvědomovat, že je toto chování společensky nepřijatelné. Přestala interagovat ve škole a reagovat na úkoly, je apatická, úkoly si neuvědomuje a neplní je (dříve pro ni bylo důležité plnit jednoduchá zadání, jako například přinést notýsek, připravit si penál, tato schopnost nyní vymizela). Přestala se sama bavit o dříve obvyklých tématech, reaguje už jen na otázky, a to jednoduchou odpovědí, zpravidla řekne „nevím“, „musím si to vymyslet v hlavě“, „nic mne nenapadá, pardon“. Ztratila schopnost smysluplně komunikovat i prostřednictvím telefonu, je současně také obtížné ji takto kontaktovat, takže volný pohyb mimo domov se pro ni stal ohrožujícím. Výrazně se zhoršila její verbální komunikace a její dyslalie (patlavost řeči, špatné vyslovování hlásek), v podstatě už jí nerozumí nikdo kromě nejvyšší rodiny, není už schopna ani správně zopakovat slovo, když je opravena. Přestává rozumět mluvenému slovu, odhadem rozumí přibližně 20 % - 30 % toho, co je jí sdělováno. Prohlubuje se emoční plochost. Přestala projevoval radost, přání, touhu po čemkoli. Přestává se sociálně orientovat – stále si pamatuje, s kým sedí ve škole v lavici, ale vybaví si jen jméno, širší sociální souvislosti už nereflektuje – neví kde spolužák bydlí, co dělá, jestli má rodinu, pejska, atd. Všechny tyto věci si dříve uvědomovala a pamatovala a radostně je okolí sdělovala. Situaci bude nutno řešit omezením jejích aktivit tak, aby pro ni tyto aktivity zůstaly bezpečné a současně přijatelné pro okolí. Bude nutno omezit nebo ukončit její docházku do školy, pomocné práce v terapeutické kavárně a jakékoli samostatné aktivity bez současné přítomnosti člena nejvyšší rodiny (opatrovníka nebo jeho manželky).

V. Obsah správního spisu

18. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
19. Prvostupňový správní orgán rozhodl na základě žádosti o příspěvek na péči ze dne 18. 5. 2022 o přiznání příspěvku na péči ve výši Kč 4 400 měsíčně od května 2022. V posudku o zdravotním stavu posouzení stupně závislosti osoby ze dne 18. 10. 2022 vypracovaném posudkovým lékařem bylo stanoveno, že účastník řízení z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc při následujících základních životních potřebách: orientace, komunikace, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, péče o domácnost.
20. Podle záznamu o sociálním šetření ze dne 30. 6. 2022 jsou s výkonem fyziologické potřeby nepravdělné potíže. Někdy se stane nehoda, očistu provede, ale rodina musí pomáhat, pokud se neočistí pořádně. Speciální hygienické pomůcky nepoužívá. Denní

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

aktivity – ve škole je v kontaktu se svými vrstevníky, doma čte dětské encyklopedie, prohlíží si obrázky, má ráda dětské spojovačky, vybarvuje na tabletu, chodí na procházky. Mobilitu má horší, chodí v předklonu a shrbená. Vstávání a usedání zvládá, stát na místě bez opory také, polohy na posteli změnit. Doma se pohybuje bez opory. Je lepší, když je u schodů zábradlí, ale sejde schody pomalu i bez něj. MHD používá. Je domluva, že když nastoupí a vystoupí z MHD, zavolá, kde je. Nyní se začíná stávat, že zavolat zapomíná. Pokud do školy nedojde, rodině volá personál. Ohledně stravování si pítí nalije, maso apod. krájí rodina. Sama se napije a nají, ale je upozorňována rodinou. Kdyby byla doma sama, není jistota, že by se najedla. Rodina dohlíží na pitný režim i stravování. Jídlo nekouše, rovnou polyká, má ochablé patro. Nesmí pít mléko.

21. Ve vyjádření k podkladům ze dne 26. 10. 2022 a v odvolání ze dne 19. 12. 2022 žalobkyně uvedla, že žádá o přehodnocení základní potřeby osobní aktivita, když není schopna navazovat, udržovat a rozvíjet kontakty mimo nejbližší okolí (rodinu), není schopna dodržet denní režim a plánovat bez neustálého dozoru, nevykonává aktivity jako návštěvu kroužku v rámci školy nebo podpůrných organizací bez dohledu, neboť sama je není schopna vyhledat účastnit se jich. Není schopna vykonávat činnosti a chovat se přiměřeně věku 34 leté ženy, mentálně se pohybuje na úrovni pěti až šestiletého dítěte.
22. Žalovaný jako odvolací orgán vyžádal povinný podklad pro rozhodnutí o odvolání – posudek o zdravotním stavu účastníka řízení od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky (dále jen „posudková komise“). Posudková komise ve složení předsedkyně komise, lékařky s odborností psychiatrie a tajemnice vypracovala posudek o zdravotním stavu ve věci příspěvku na péči. K vypracování posudku byl prostudován posudkový spis Pražské správy sociálního zabezpečení Praha 6, spis odvolacího orgánu, oddělení odvolání a správní agendy Praha, lékařské nálezy zaslané účastníkem řízení nebo předložené při jednání komise (MUDr. B., psychiatrie, ze dne 29. 3. 2023), sociální šetření provedené krajskou pobočkou Úřadu práce ze dne 30. 6. 2022.
23. V posudku ze dne 31. 5. 2023, e. č. SZ/2023/116-PH, byl ke zdravotnímu stavu účastníka řízení a jeho závislosti na pomoci jiné fyzické osoby konstatován posudkový závěr, že nejde o osobu starší 18ti let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. d) nebo c) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“), považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni IV. nebo III., jde o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a není neschopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb ani sedm nebo osm takových potřeb, není však schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb. Doba platnosti posudku je stanovena trvale, se změnou ke dni 18. 5. 2022.
24. Z vlastního posudkového zhodnocení komise vyplynulo, že posuzovaná se zbytkovým kvadruparetickým postižením se spasticitou v rámci dětské mozkové obrny (s poporodní asfyxií) je schopna se pohybovat samostatně, chůze je spastického charakteru. Chodí na fyzioterapii pro vadné držení těla a svalovou dystonii. Pro středně těžkou mentální retardaci (IQ 48) se stala významně závislou na péči druhé osoby, pro nezpůsobilost právního jednání či hospodaření s financemi byla částečně zbavena svéprávnosti, opatrovníkem ustanoven její otec. Intermitentní poruchy nálady záchvatovitěho typu,

spojené např. s inkontinencí stolice, jsou zřejmě spíše psychogenní, epilepsie nebyla dosud potvrzena. V dětství byla ve stacionáři Hamzova dětská léčebna, 10 let navštěvovala speciální základní školu, opakovaně (dosud) navštěvuje praktickou školu pro udržování sociálního kontaktu a sociálních dovedností. Co se týká sebeobslužných úkonů, obleče se, ale věci musí mít připraveny, hygienu zvládá s pomocí a dohledem, bez doprovodu je schopna projít pouze naučenou trasu (trasu se naučí po třech nácvicích), nerozumí hodnotě peněz, není schopna nakupovat ani vařit. Doma je schopna pomoci pouze s úklidem a vyndá nádobí z myčky. Dle aktuálních referencí psychiatra jsou její sociální schopnosti malé, již mají tendenci k dalšímu úpadku a jsou, stejně jako slovní zásoba a komunikační schopnosti, na úrovni předškolního věku. Dle posouzení prvoinstančního z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest základních životních potřeb a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby (nezvládá orientaci, komunikaci, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, péči o zdraví a péči o domácnost). V přijatelném standardu naopak zvládá mobilitu, výkon fyziologické potřeby, úkony v oblasti stravování (příprava pokrmů patří do péče o domácnost), osobní aktivity, co se týká např. vyřizování úředních záležitostí, sice nezvládá, ale vzhledem k uznání nezpůsobilosti zvládat v přijatelném standardu komunikaci a orientaci by šlo o posouzení duplicitní, protože je nezvládá pro poruchu komunikace a orientace. Posudková komise tedy posuzovala shodně s posudkovým závěrem na první instanci.

25. Dne 7. 6. 2023 odvolací orgán obdržel vyjádření opatrovníka k podkladům rozhodnutí, v němž uvádí, že zásadně nesouhlasí se závěry posudkového zhodnocení posuzované a jejímu zařazení ve stupni II. Ve vyjádření je popsáno, že žalobkyně nezvládá potřebu stravování, neboť není schopna dodržovat jakýkoliv denní režim, sní, co dostane, a v dobu, kdy se jí řekne. Není schopna korigovat množství stravy, které sní, z toho plynou problémy s nahodilým vyměšováním stolice mimo toaletu. Neumí si říci, že má hlad, nebo že je čas na jídlo. Co by měla jíst, vůbec netuší, ani jak si jídlo připravit. Konzumuje stravu v režimu, který někdo určí. Sama si nevezme věci, na které má chuť, není možné ji nechat bez dozoru. Není schopna kontrolovat svůj pitný režim bez instrukce, že se má napít. Žalobkyně přestala mít schopnost včas využít WC, hlavně v případě stolice, i několikrát do týdne se jí stane, že dojde k pokálení mimo toaletu, např. v tramvaji. Vzniklá situace jí nevadí, není ani v jejích schopnostech se se situací vypořádat. S tímto znečištěním je schopna pokračovat v jízdě MHD. Vzniklou situaci je rodina nucena řešit i doma, kde je vzniklý problém cítit i vidět na oblečení při větším rozsahu nebo řídké stolici, pro otce 35 leté ženy to není jednoduchá situace. Žalobkyně ztratila sama schopnost a zručnost se dobře vypořádat s očistou po stolici, takže rodina řeší potřísněné spodní prádlo a ruce. Toaletní papír nevyhovuje jejím nešikovným prstům, má poškození jemné motoriky. Je snaha kombinovat vytahovací ubrousky s vlhčenými, ale je to velmi náročné a balíčky končí velmi znečištěné, včetně toalety samotné, často je nutné řešit celkovým omytím ve sprše. Použití menstruačních vložek je prakticky nemožné. Ohledně osobních aktivit bylo namítáno, že žalobkyně není schopna a nikdy nebyla si cokoli domluvit (návštěvu, kino). Sama neprojevuje přání, co a s kým by chtěla podniknout. V době cca před třemi roky projevila například přání jít do kina na dětské filmy, ale již první díly Harryho Pottera pro ni byly příliš složité, nerozuměla jim. Není schopna si domluvit aktivitu, a to jak s podobně postiženými vrstevníky, tak s jakoukoli službou či organizací. Na aktivity, které jí domluví rodina, je nutno žalobkyni dopravit. Denní program k absolutní absenci odhadu času neumí

naplánovat ani dodržovat. Je potřeba vše zorganizovat, naplánovat a kontrolovat. Volný čas, který jí rodina naplní programem a je organizovaný a dozorovaný, si užije velmi ráda. Vykonává aktivity odpovídající věku 3 až 5 let, tj. pohádky, malování, pracovní sešity pro předškoláky, vzdělávání je pro ni terapie a výplň volného času a socializace. Jakékoli zaměstnání není schopna vykonávat. Rodina se pokoušela dceři najít alespoň částečně smysluplné zaměstnání pro postižené, i u nejméně náročných činností (mytí nádobí, zametání) končí po krátké době. Není schopna obsluhovat domácí spotřebiče (pračku, myčku). Umí pouze vyndat nádobí z myčky. Není schopna nastavit topení na jednoduchém termostatu. V posledních letech nerozezná, zda je jí teplo nebo zima, je nutné kontrolovat i její oblečení, doma i na ven. Vyřizovat své záležitosti nemůže, protože něčemu takovému nerozumí, nerozumí hodnotě peněz.

26. Posudková komise v návaznosti na toto vyjádření byla požádána o doplnění posudku a vysvětlení, zda uvedené skutečnosti mají vliv na posudkové závěry. Posudková komise toto odmítla s tím, že posudek komise je vyčerpávající.
27. Žalovaný následně vydal napadené rozhodnutí.
28. Žalovaný uvedl, že neshledal důvod pro vyžádání doplňujícího posouzení zdravotního stavu účastníka řízení, neboť opatrovník nevznesl vůči posudku relevantní námitky, nenavrhoval žádné důkazní prostředky ani neučinil jiné návrhy, které by odvolací orgán vedly k požadavku na doplnění původního posudku. Dokladovaný stav posuzované byl v již provedeném posouzení dle platných posudkových kritérií řádně zohledněn. Posudek byl zpracován posudkovou komisí v řádném složení, za účasti posudkové lékařky a dále lékařky specialistky v oboru psychiatrie podle povahy zdravotních obtíží účastníka řízení, po studiu zdravotní dokumentace. K verifikaci rozsahu zdravotního postižení účastníka řízení byla prostudována zdravotní dokumentace. Při vypracování posudku komise vycházela taktéž z výsledku provedeného sociálního šetření. Posouzení proběhlo v nepřítomnosti na základě dostatečné a úplné podkladové dokumentace. Námitky uvedené v odvolání byly vyhodnoceny ve vztahu ke zjištěnému zdravotnímu stavu s dopadem na sebeobslužné schopnosti posuzované osoby. Posudek komise se shoduje s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně. Na podkladě dostupné podkladové dokumentace byla zjištěna závislost středně těžkého stupně pro neovládání šesti oblastí základních životních potřeb.
29. Posudek obsahuje posudkový závěr, ze kterého vyplývá posouzení zdravotního stavu účastníka řízení se zřetelem k jeho schopnosti zvládat vymezené základní životní potřeby. Stanovení schopností zvládat základní životní potřeby nezávisí na volné úvaze příslušného posudkového orgánu, nýbrž musí odpovídat stanoveným posudkovým kritériím vymezeným v příloze č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 505/2006 Sb.“). Není tak rozhodující pouze konkrétní zdravotní postižení posuzované osoby, ale funkční dopad tohoto zdravotního postižení na schopnost zvládat základní životní potřeby. Za neschopnost zvládat základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout základní životní potřebu v přijatelném standardu. To znamená, že pro účely zákona o sociálních službách se hodnotí funkční dopady zdravotního postižení na

schopnost zvládat základní životní potřeby s využitím facilitujících prostředků, které vyrovnávají případné znevýhodnění a napomáhají nebo umožňují samostatnost. Přijatelným standardem se pak rozumí zvládání příslušné základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný, obvyklý a akceptovatelný a který umožňuje, aby potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.

30. K námitkám týkajících se zdravotního stavu je třeba uvést, že při absenci posudkově medicínského vzdělání není v kompetenci odvolacího orgánu kriticky hodnotit soulad či nesoulad posudkových závěrů s jednotlivými lékařskými nálezy. Odvolací orgán podotýká, že zatímco zprávy odborných lékařů prokazují skutkový stav věci, resp. aktuální celkový zdravotní stav účastníka řízení, posudek komise prokazuje stav právní, tedy hodnotí konkrétní způsob, kterým lze zjištěný zdravotní stav účastníka řízení aplikovat na příslušná ustanovení právních předpisů v rámci stanovení stupně závislosti.
31. Žalovaný v napadeném rozhodnutí nezpochybnil nepříznivý zdravotní stav účastníka řízení a potíže, které z tohoto stavu vyplývají, ale posudková kritéria pro poskytování příspěvku na péči ve vyšším stupni závislosti v daném období splněna nebyla. Případné nové skutečností ohledně zdravotního stavu a s tím související schopnosti zvládat základní životní potřeby se mohou uplatnit v rámci návrhu na změnu výše přiznaného příspěvku na péči. Žalovaný též zdůraznil, že výsledek posouzení zdravotního stavu účastníka řízení posudkovou komisí se stanovením stupně závislosti je stěžejním zákonným podkladem pro rozhodnutí v odvolacím řízení správním.

VI. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

32. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
33. Podle ust. § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách: *„Při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.“*
34. Podle ust. § 9 odst. 5 zákona o sociálních službách: *„Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.“*
35. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška č. 505/2006 Sb.
36. Podle § 2 odst. 1 této vyhlášky: *„Při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

pravidelnému zvládnutí základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení.“

37. Podle přílohy č. 1 písm. a) citované vyhlášky: „*Mobilita. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat 1. vstávání a usedání, 2. stoj, 3. zaujímat a měnit polohy, 4. pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, 5. otevírat a zavírat dveře, 6. chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, 7. nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.“*
38. Podle přílohy č. 1 písm. d) citované vyhlášky: „*Stravování. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, 2. nalít nápoj, 3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, 4. najíst se a napít, 5. dodržovat stanovený dietní režim, 6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, 7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.“*
39. Podle přílohy č. 1 písm. g) citované vyhlášky: „*Výkon fyziologické potřeby. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. včas používat WC, 2. zaujmout vhodnou polohu, 3. vyprázdnit se, 4. provést očistu, 5. používat hygienické pomůcky.“*
40. Podle přílohy č. 1 písm. i) citované vyhlášky: „*Osobní aktivity. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami, 2. plánovat a uspořádat osobní aktivity, 3. styku se společenským prostředím, 4. stanovit si a dodržet denní program, 5. vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí, například vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.“*
41. Ust. § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách považuje osobu starší 18 let věku jako za závislou na pomoci jiné fyzické osoby, pokud vedle nezvládnutí příslušného počtu jednotlivých základních životních potřeb „*vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby“*.
42. Podle § 1 odst. 4 citované vyhlášky: „*Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládnutí základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.“*
43. V rozsudku ze dne 28. 4. 2017, č. j. 5 Ads 80/2016-22, Nejvyšší správní soud shrnul judikaturu vztahující se k problematice posuzování zdravotního stavu při rozhodování o příspěvku na péči: „*Pro posouzení zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči je třeba odborných lékařských znalostí, kterými disponují speciální posudkové komise. Pro účely*

odvolacího správního řízení, jehož předmětem je příspěvek na péči, posuzuje zdravotní stav osoby posudková komise zřízená žalovaným na základě § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v relevantním znění. V řízeních, v rámci nichž je rozhodováno o příspěvku na péči, se musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Stěžejním důkazem v tomto řízení je lékařský posudek, a proto je na něho kladen požadavek úplnosti a přesvědčivosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53). Tento požadavek vychází z premisy, že odborné závěry, které jsou v posudcích vysloveny, nemohou být přezkoumávány ze strany správních orgánů či soudů, neboť ty k takovému posouzení nedisponují potřebnými znalostmi (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 3 Ads 129/2014-24). V řízeních o žalobách proti rozhodnutím, jež jsou založeny na zmíněných posudcích, správní soudy podrobují posudky testu jednoznačnosti, úplnosti a přesvědčivosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013, č. j. 3 Ads 24/2013-34, ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37, ze dne 26. 3. 2015, č. j. 4 Ads 263/2014-60, anebo ze dne 15. 4. 2015, č. j. 6 Ads 217/2014-23). Aby byl posudek jednoznačný, úplný a přesvědčivý, je třeba, aby se vypořádal se všemi relevantními podklady (viz § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách) a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodil závěry podstatné pro posouzení zdravotního stavu osoby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014-28). V souladu s § 2a vyhlášky posudková komise musí posoudit zvládnutí dané životní potřeby skrze dílčí aktivity vymezené pro jednotlivé potřeby v příloze č. 1 vyhlášky (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37). Nezvážnutí byť jen jedné z vymezených aktivit znamená nezvážnutí dané životní potřeby (§ 2a vyhlášky). Jestliže na základě podkladů lékařského posudku lze konstatovat, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá a posudková komise dospěje k závěru, že tato životní potřeba je i přesto zvládána, musí tento závěr dostatečně a přesvědčivě zdůvodnit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013-32). Vyplývají-li z jednotlivých podkladů rozporné závěry, posudková komise musí tyto rozpory přesvědčivě vysvětlit (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37). Postaví-li posudková komise své hodnocení na rozporných základech, aniž by rozpory odstranila či vysvětlila, je povinností žalovaného žádat doplnění posudku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25).“

44. Povinností správního orgánu je pak se v odůvodnění rozhodnutí vypořádat se všemi námitkami, návrhy a vyjádřeními účastníka řízení (§ 68 odst. 3 správního řádu). Pokud se správní orgán v rozhodnutí o oprávněném prostředku se všemi uplatněnými námitkami nevypořádá, je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008-71, nebo ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45). O nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů se jedná zejména tehdy, opomene-li správní orgán či soud na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64). Subsidiární použití správního řádu v řízení o příspěvku na péči potvrdil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 5. 2012, č. j. 6 Ans 3/2012-29.
45. Žalobkyně prostřednictvím svého opatrovníka podrobně popsala své potíže v oblasti stravování, výkonu fyziologické potřeby a osobních aktivit (viz bod 25 tohoto rozsudku). Na tyto námitky nebylo dostatečně reagováno. Žalovaný tvrzené obtíže žalobkyně v napadeném rozhodnutí ani nepopsal, uvedl pouze, že vyjádření

k podkladům „popisuje zdravotní stav posuzované a z něj vyplývající obtíže při zvládnání základních životních potřeb: stravování, výkon fyziologické potřeby a osobní aktivity“. Dále žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí: „Odvolací orgán neshledal důvod pro vyžádání doplňujícího posouzení zdravotního stavu účastníka řízení, neboť opatrovník nevznesl vůči posudku relevantní námitky, nenavrhla žádná důkazní prostředky ani neučinil jiné návrhy, které by odvolací orgán vedly k požadavku na doplnění původního posudku. Dokladovaný stav posuzované byl v již provedeném posouzení dle platných posudkových kritérií řádně zohledněn.“

46. Žalovaný v napadeném rozhodnutí toliko vymezuje právní úpravu, shrnuje závěry posudkové komise, k argumentaci žalobkyně pouze obecně uvedl, že neshledal důvod pro vyžádání doplňujícího posouzení zdravotního stavu, neboť účastnice nevznesla vůči posudku relevantní námitky, nepřiložila žádnou doplňující lékařskou zprávu, nenavrhla žádné důkazní prostředky ani neučinila jiné návrhy, které by odvolací orgán vedly k požadavku na doplnění původního posudku.
47. Ač žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že námitky uvedené v odvolání byly vyhodnoceny ve vztahu ke zjištěnému zdravotnímu stavu, toto neplatí ani z obsahu posudku, ani z obsahu napadeného rozhodnutí. Jediné „vypořádání“ námitek žalobkyně spočívá v konstatování, že nebyly „relevantní“. V napadeném rozhodnutí nebylo žalobkyni žádným způsobem objasněno, proč žalovaný uzavřel, že žalobkyně zvládá potřebu stravování, výkon fyziologické potřeby a osobní aktivity. Tento závěr však nijak blíže nevysvětluje z hlediska námitek žalobkyně.
48. Z posudku komise ani napadeného rozhodnutí není soudu vůbec zřejmé, z jakých lékařských zpráv posudková komise vycházela, jaká zjištění z nich učinila a jaké závěry z hlediska zvládnání základních životních potřeb na jejich základě přijala. Z posudku je zřejmé toliko to, že vycházel ze zprávy MUDr. B., psychiatra, ze dne 29. 3. 2023. Vzhledem k závažnému zdravotnímu stavu žalobkyně a charakteru jejích obtíží soud hodnotí tento podklad jako nedostačující. Soudu není zřejmé, zda a jaké lékařské zprávy se nacházely v posudkovém spisu a spisu odvolacího orgánu, lze jen předpokládat, že to mohly být minimálně zprávy praktické lékařky MUDr. H. a neuroložky MUDr. S., ze kterých vycházel posudkový lékař v prvním stupni v posudku ze dne 18. 10. 2022, posudek komise však neuvádí, zda z těchto zpráv vůbec vycházel, ani jaké závěry z nich učinil. Lze přitom důvodně předpokládat, že pokud žalobkyně trpí dětskou mozkovou obrnou s kvadrasympmatologií, nepostačuje vyjít při posouzení jejího zdravotního stavu pouze z jedné zprávy psychiatra. Soudu z posudku posudkové komise ani z obsahu správního spisu není zřejmé, zda posudková komise vycházela i z lékařských zpráv, které žalobkyně předložila soudu a které dokládají závažnost jejích obtíží.
49. Z posudku komise vyplývá, že posudková komise rozhodovala výlučně na základě písemných podkladů, žalobkyně nebyla k posudkové komisi předvolána, nikdo ze členů komise sám žalobkyni nevyšetřoval. Přitom dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011-44: „Přímé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí by v řízení o příspěvku na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, mělo být pravidlem. Takové pravidlo však nemůže platit bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu.“ Z tohoto rozsudku dále vyplývá, že v dané souvislosti je nutné zabývat se otázkou, zda by přímé vyšetření posuzované osoby mohlo ve věci přinést něco nového a zda by to mohlo nějak změnit zjištění

skutkový stav. Posudková komise se k absenci vyšetření žalobkyně vyjádřila tak, že použitá dokumentace byla dostačující k posouzení v její nepřítomnosti. Nicméně, jak už bylo výše vícekrát konstatováno, práce s podklady byla provedena zcela nedostatečně a totéž se týká vedených úvah. Skutečnost, že žalobkyně nebyla komisí vyšetřena, tak k přesvědčivosti posudku nepřispívá.

50. Žalovaný v napadeném rozhodnutí obsah daného posudku pouze převzal, skutečné a kritické zhodnocení posudku komise neprovedl, hodnocení posudku komise je zcela formální, typizované a obecné. Žalovaný se reálně vůbec nezabýval tím, zda posudek komise dostatečným způsobem přezkoumal otázku zvládání základních životních potřeb mobility, stravování, výkonu fyziologické potřeby a osobních aktivit.
51. K potřebě stravování lze pro úplnost dodat, že nelze souhlasit se závěrem v prvostupňovém posouzení ze dne 18. 10. 2018, kdy je akcentována pouze schopnost si nalít pití a napít se, jsou zcela opomenuty závěry sociálního šetření, že žalobkyně si není schopná sama pokrm nakrájet, není schopna bez kontroly dodržovat pitný a jídelní režim. Má také určitá dietní opatření, jejich dodržování však (nesprávně) bylo odmítnuto zohlednit v potřebě stravování s tím, že bylo již dostatečně zohledněno u potřeby péče o domácnost. Těmito aspekty se pak posudek komise nezabývá vůbec.
52. Posudek komise k potřebě mobility, stravování, výkonu fyziologické potřeby a osobních aktivit uvádí: „*V přijatelném standard zvládá mobilitu, výkon fyziologické potřeby, úkony v oblasti stravování (příprava pokrmů patří do péče o domácnost), osobní aktivity, co se týká např. vyřizování úředních záležitostí sice nezvládá, ale vzhledem k uznání nezpůsobilosti v přijatelném standardu komunikaci a orientaci by šlo o posouzení duplicitní, protože je nezvládá pro poruchu komunikace a orientace.*“ Posudek komise se tedy jednotlivými kritérii pro hodnocení zvládání jednotlivých životních potřeb dle přílohy vyhlášky č. 505/2006 Sb. nezabývá, závěry komise, potažmo žalovaného, tak nelze přezkoumat.
53. Soud vnímá, že se žalovaný pokusil vyžádat u posudkové komise doplňující stanovisko k vyjádřením opatrovníka žalobkyně k podkladům pro vydání rozhodnutí, toto bylo předsedkyní komise odmítnuto, nicméně zodpovědnost za výsledek, tedy za výrok a odůvodnění napadeného rozhodnutí, nese žalovaný. Bez doplňujícího vyjádření komise nebyl žalovaný schopen se k námitkám žalobkyně v posudku jakkoliv vyjádřit, proto také odůvodnění napadeného rozhodnutí je v tomto směru obecné a povšechné, nereagující na konkrétní tvrzení žalobkyně o jednotlivých obtížích. Takové rozhodnutí však není způsobilé k soudnímu přezkumu. Lze dodat, že se jeví vhodnějším, aby žalobkyně popsala své obtíže co nejpodrobněji ještě před vyhotovením posudku komise (s doložením veškeré relevantní lékařské dokumentace), nicméně i tak bylo povinností správního orgánu se s jejími námitkami k posudku vypořádat (tím spíše za situace, kdy k jednání posudkové komise nebyla přizvána, případně nebyl přizván její opatrovník, a nedostali tak možnost se vyjádřit přímo před komisí).
54. Žalovaný svým postupem porušil zejména ust. § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 správního řádu, podle nichž správní orgán hodnotí podklady pro rozhodnutí podle své úvahy a přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci, a v odůvodnění rozhodnutí je mj. povinen uvést, jak se vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům pro rozhodnutí. Pokud se žalovaný s námitkami žalobkyně nevypořádal, zatížil napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností.

Zároveň porušil povinnost dle ust. § 3 správního řádu, tedy postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, neboť jak je patrné z výše uvedeného, skutkový stav nebyl v posudku komise zjištěn v dostatečném rozsahu.

55. Pro úplnost soud dodává, že v napadeném rozhodnutí není vypořádána ani argumentace uplatněná opatrovníkem žalobkyně již dne 26. 10. 2022, kdy popisuje, jaké konkrétní obtíže má žalobkyně v oblasti osobních aktivit.
56. Soud není dále schopen posoudit ani námitku nesprávného posouzení potřeby mobility. K tomuto lze konstatovat, že není přesné žalobní tvrzení, že posouzení této potřeby bylo sporováno v podání ze dne 7. 6. 2023. Nesprávnost posouzení této potřeby nebyla namítána ani jindy v průběhu řízení před správními orgány, zároveň ze sociálního šetření vyplývá, že většinu dovedností podle písm. a) přílohy vyhlášky č. 505/2006 Sb. žalobkyně zřejmě zvládá. Až v žalobě je namítáno, že z propouštěcí zprávy ÚVN ze dne 25. 4. 2017 plyne, že žalobkyně nezvládá ani potřebu mobility, z posudku komise však není zřejmé, zda bylo z této zprávy vycházeno, či nikoli, ani jak případně byla tato zpráva komisí hodnocena.
57. Posouzení dalších žalobních námitek je předčasné.
58. Soud neprováděl doplnění dokazování navrhovanými lékařskými zprávami ani dalšími důkazy prokazujícími obtíže žalobkyně, neboť napadené rozhodnutí rušil pro nepřezkoumatelnost, nebylo tak možné námitky žalobkyně ohledně jejích schopností zvládat základní životní potřeby vůbec věcně posuzovat.
59. Ze všech shora uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů zrušil bez jednání a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Toto ustanovení dává soudu možnost rozhodnout bez nařízení jednání, neboť jde o natolik závažné vady, že napadené rozhodnutí nelze věcně přezkoumat.
60. V dalším řízení, v němž bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), si žalovaný vyžádá od posudkové komise doplnění posudku stupně závislosti žalobkyně. V tomto posudku komise řádně uvede, z jakých konkrétních podkladů vycházela, jaká učinila zjištění ohledně zvládání základních potřeb žalobkyně (zejména ohledně zvládání základních životních potřeb mobility, stravování, výkonu fyziologické potřeby a osobních aktivit), a jak tato zjištění vyhodnotila, u jednotlivých základních životních potřeb řádně a přezkoumatelně vyhodnotí naplnění kritérií uvedených v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, vypořádá se se všemi potížemi namítanými žalobkyní (včetně uvedených v žalobě) i se závěry vyplývajících z konkrétních podkladů, včetně sociálního šetření a lékařských zpráv. Vzhledem ke zhoršujícím se dovednostem žalobkyně soud považuje za vhodné i doplnění sociálního šetření. Žalobkyně má také možnost posudkové komisi předložit lékařské zprávy, které dosud předloženy nebyly. V návaznosti na doplnění posudku komise žalovaný provede jeho kritické zhodnocení a v novém rozhodnutí zváží, zda posudek komise v souladu se shora uvedenou judikaturou splňuje požadavky na úplnost, přesvědčivost a zda se náležitě vypořádává se všemi relevantními skutečnostmi a s námitkami žalobkyně. Vzhledem k delšímu trvání řízení o příspěvku na péči, když žádost byla podána již dne 18. 5. 2022 soud považuje za vhodné přednostní vyřízení této věci.

61. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně byla ve věci samé úspěšná, proto jí přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náklady žalobkyně v řízení o žalobě tvoří odměna advokáta sestávající se ze dvou tří úkonů právní služby: převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby, sepsání repliky s doplněním žaloby o aktuální stav žalobkyně [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] a činí zde 3 x 1 000 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 2 advokátního tarifu], a paušální částku ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tedy 3 x 300 Kč. Odměna advokáta tak činí 3 900 Kč. Jelikož je zástupce žalobkyně plátcem DPH, zvyšuje se tato částka o 21% sazbu této daně, tj. o 819 Kč. Celkem tak soud přiznal náklady řízení ve výši 4 719 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 20. února 2024

JUDr. Lenka Loudová v. r.
samosoudkyně